

**Oktubre 25, 2026 – Ika-Tatlumpong Linggo ng
Karaniwang Panahon (Taon A)**

Exo 22:20–26; 1 Tes 1:5c–10; Mt 22:34–40

PANIMULA

Minsan ay tinanong ng isang manlalakbay ang isang matandang monghe, “Ano po ang pinakamahalagang bagay sa buhay?” Hindi agad sumagot ang monghe. Sa halip, dinala niya ang manlalakbay sa isang balon, umigib ng isang balde ng tubig, at inalok itong inumin. Uhaw na uhaw na uminom ang manlalakbay. Pagkatapos ay ngumiti ang monghe at sinabi, “Noong ikaw ay nauuhaw, walang mas mahalaga pa sa tubig. Kapag ang kaluluwa naman ang nauuhaw, walang mas mahalaga pa sa pagmamahal.” Ngayon, sinasabi sa atin ni Hesus kung ano ang pinakamahalaga: ang ibigin ang Diyos nang buong puso, kaluluwa, at isipan, at ang ibigin ang ating kapwa gaya ng ating sarili. Dito nagsisimula ang lahat sa buhay Kristiyano.

Ang pananampalataya ay hindi muna tungkol sa mga alituntunin o ritwal, kundi sa isang ugnayan sa Diyos na unang nagmahal sa atin. Kapag tunay nating nalaman na tayo ay minamahal ng Diyos, nagsisimulang magbago ang ating mga puso. Nagiging mas buhay ang panalangin, nagiging mas natural ang kabaitan, nagiging mas posible ang pagpapatawad, at maging ang mga karaniwang gawain ay nagiging tanda ng biyaya. Ang pagmamahal ang “unang butones” na nagpapaayos sa lahat ng iba pa.

Ngunit alam din nating hindi tayo laging nagmamahal gaya ng hinihingi ni Kristo sa atin. Nabibigo tayong ibigin ang Diyos nang buong puso, nabibigo tayong ibigin ang kapwa nang buong kabutihang-loob, at kung minsan ay nabibigo pa nga tayong tanggapin ang pagmamahal ng Diyos para sa ating sarili. Kaya, nang may mapagpakumbabang puso, kilalanin natin ang ating mga kasalanan at hingin sa Panginoon ang awa at pagpapagaling.

HOMILIYA

Minsan ay pinasulat ng isang guro ang kanyang mga mag-aaral ng pinakamahalagang tuntunin para sa masayang buhay. Isinulat ng isang bata: “Laging magsabi ng totoo.” Isinulat ng isa pa: “Magsikap.” Ang pangatlo: “Maging mabait.” Ngunit isang batang lalaki ang simpleng sumulat: “Unahin ang pagmamahal.” Nang tanungin ng guro kung ano ang ibig niyang sabihin, sumagot siya, “Kapag inuna mo ang pagmamahal, mas gumagaan ang iba pang mga bagay.”

Ang batang iyon, nang hindi niya namamalayan, ay naunawaan ang puso ng Ebanghelyo ngayon.

Tinatanong ng mga Pariseo si Hesus ng isang napakaseryosong tanong: “Guro, alin po ang pinakadakilang utos sa Batas?” Sumagot si Hesus gamit ang mga salitang kabisado na ng bawat Judio:

“Mahalin mo ang Panginoon mong Diyos nang buong puso mo, nang buong kaluluwa mo, at nang buong isipan mo.” Pagkatapos ay idinagdag niya ang isa pa: “Mahalin mo ang iyong kapwa gaya ng iyong sarili.” At may sinabi pang kamangha-mangha si Hesus: “Sa dalawang utos na ito nakasalalay ang buong Batas at ang mga Propeta.”

Nakasalalay sa pagmahal ang lahat.

Minsan, inihambing ito ng isang pari sa pagbubutones ng damit. Noong bata pa siya, madalas na mali ang pagkakabutones niya ng kanyang damit sa pagmamadali tuwing umaga. Kapag ang unang butones ay napunta sa maling butas, mali na rin ang pagkakasunod ng iba pang butones. Ang damit ay nagiging baluktot at hindi komportable. Lagi siyang pinaaalalahanan ng kanyang ina:

“Tutukan mo ang unang butones. Kapag tama ang una, susunod nang tama ang iba.”

Iyan mismo ang sinasabi ni Hesus ngayon. Ang pagmamahal ang “unang butones” ng buhay Kristiyano.

Kapag tama ang pagmamahal, unti-unting napupunta sa tamang lugar ang lahat ng iba pa.

Kapag walang pagmamahal, nagiging pabigat ang relihiyon. Nagiging nakagawian na lamang ang panalangin. Nagiging obligasyon ang pagsamba. Nagiging malamig na batas ang moralidad. Ngunit kapag may pagmamahal, nagiging buhay ang pananampalataya.

Nakikita rin natin ito sa karaniwang buhay ng tao. Ikinuwento ng parehong pari ang kanyang kapatid na lalaki na sobrang burara noong bata pa. Walang tumalab: parusa, payo, gantimpala, maging disiplinang militar. Ngunit isang araw, biglang nagbago ang lahat.

Nagmahal siya nang lubos. Biglang napakalinis ang kanyang silid tuwing dadalaw ang kanyang nobya. Binago siya ng pagmamahal na hindi nagawa ng mga taon ng patakaran at pamimilit.

Binabago tayo ng pagmamahal.

Alam na alam ito ng mga santo. Minsan ay sinabi ni San Agustin: “Magmahal ka, at gawin mo ang gusto mo.” Hindi niya ibig sabihin na pinapayagan ang lahat. Ang ibig niyang sabihin, kapag tunay na nagmamahal sa Diyos ang puso, ang ating mga pasya ay nagsisimulang dumaloy sa tamang direksyon.

Ngunit maaari tayong magtanong nang tapat: Paano makakapag-utos si Hesus ng pagmamahal? Maaari ba talagang iutos ang pagmamahal?

Hindi mapipilit ng isang ina ang kanyang anak na mahalín siya. Hindi maaaring hingin ng isang asawang lalaki ang pagmamahal ng kanyang asawa. Hindi basta maaaring buksan ang pagmamahal na parang ilaw.

Kaya ibinibigay sa atin ni San Juan ang susi:

“Nagmamahal tayo dahil unang nagmahal sa atin ang Diyos.” Ang Kristiyanismo ay hindi nagsisimula sa ating pagmamahal sa Diyos. Nagsisimula ito sa pagmamahal ng Diyos sa atin.

Maraming tao ang nag-aakalang ang kabanalan ay nangangahulugan ng mas pagsisikap. Ngunit may mas malalim na sinasabi sa atin ang Ebanghelyo: ang kabanalan ay nagsisimula sa pagpapahintulot na mahalin tayo ng Diyos.

Minsan ay may isang dalagang tumigil nang magsimba.

Nag-alala ang kanyang ina at nakiusap sa isang pari na kausapin siya. Pagkatapos, dumalo ang dalaga sa isang pagsasama sama ng mga kabataan kung saan niya naranasan nang buong lalim ang pagmamahal ni Kristo. Mula noon, halos araw-araw na siyang nagsisimba. Noon, ang pagsamba tuwing Linggo ay tila nakababagot at walang kabuluhan. Ngayon, ito ay naging pakikipagkita sa Isang minamahal niya.

Ang pagkakaiba ay hindi obligasyon. Ang pagkakaiba ay pakikipagtagpo.

Katulad na bagay ang nangyari sa isang klase para sa Unang Komunyon. Hinikayat ng pari ang mga bata na

manalangin araw-araw: “Hesus, mahal kita.” Nagalit ang isang batang lalaki at sinabi, na may luha sa mga mata: “Hindi ko po masasabi iyan. Hindi ko naman talaga kilala si Hesus. Paano ko Siya mamahalin?”

Marunong na sumagot ang pari: “Kung gayon, ito na lang ang ipanalangin mo tuwing gabi sa loob ng isang linggo: ‘Hesus, salamat po sa pagmamahal mo sa akin.’”

Pagkalipas ng tatlong araw, tumakbo ang batang lalaki nang sabik sa bahay ng pari at sinabi: “Ngayon po, kaya ko na ring mahalin si Hesus!”

Iyan ang sikreto ng buhay espirituwal. Habang mas natutuklasan nating tayo ay minamahal ng Diyos, mas lumalago ang pagmamahal sa loob natin.

Sinasabi ng isang sinaunang pagninilay Kristiyano na ang puso ng tao ay parang tuyong espongha. Maaari mong pigain nang pigain ang tuyong espongha, ngunit walang tubig na lalabas. Ngunit kapag inilubog mo ito sa tubig at

hinayaang lubusang mababad, ay madaling aagos ang tubig.

Gayundin, ang pusong natuyo dahil sa takot, galit, pagkamakasarili, o pagkabigo ay hindi makalilikha ng pagmamahal nang mag-isa. Kailangan muna itong ilubog sa pagmamahal ng Diyos.

At marahil iyan ang tunay na krisis ng ating mundo ngayon. Napapaligiran tayo ng tagumpay, teknolohiya, at impormasyon, ngunit maraming puso ang nagugutom sa pagmamahal. Konektado ang mga tao sa dihital na paraan, ngunit nag-iisa sa espirituwal na paraan. Nasa iisang bubong ang mga pamilya ngunit halos hindi nag-uusap. Yumayaman ang mga bansa, ngunit lumalamig ang mga lipunan.

Sa ganitong mundo, binibigkas ni Hesus ang pinakaluma at pinakabagong utos: “Mahalin ang Diyos. Mahalin ang iyong kapwa.”

inaaalala sa atin ng unang pagbasa na ang pagmamahal na ito ay hindi lamang damdamin. Nagiging kongkreto ito sa paraan ng pagtrato natin sa mga mahihina: ang dayuhan, ang balo, ang ulila, ang mahirap. Hindi maihihiwalay ang pagmamahal sa Diyos sa malasakit sa tao.

At may idinagdag pang mahirap na pananalita si Hesus: “Mahalin mo ang iyong kapwa gaya ng iyong sarili.” Minsan ay nalilimutan natin ang huling bahagi. Maraming tao ang hindi nakakapagmahal sa iba dahil sa kaibuturan nila ay kinasusuklanan nila ang kanilang sarili. May dala silang mga sugat, panghihinayang, pagkakasala, o kahihyan. Ngunit hindi tayo tinitingnan ng Diyos nang may paghamak. Tinitingnan Niya tayo nang may awa.

Minsan ay dumalaw ang isang lalaki sa isang matandang monasteryo upang humingi ng payo.

Sinabi niya sa monghe, “Maraming beses na akong nabigo sa buhay. Sa palagay ko po ay hindi ako kayang mahalin ng Diyos.” Tahimik na iniabot ng matandang monghe sa kanya ang isang basag na tasang luwad at nilagyan ito ng tsaa. Nagtaka ang lalaki. Ngumiti ang monghe at sinabi, “Nakikita mo? Kahit ang basag na tasa ay kayang maglaman ng tsaa. At ang basag na puso ay kayang maglaman ng biyaya.”

Iyan ang Mabuting Balita ng Ebanghelyo.

Hindi naghihintay ang Diyos na maging ganap tayo bago Niya tayo mahalin. Unang nagmamahal Siya sa atin. At unti-unti tayong binabago ng pagmamahal na iyon.

Kaya ngayon, isang bagay lamang ang hinihiling sa bawat isa sa atin ni Hesus: Magsimula sa unang butones. Hayaan mong mahalin ka ng Diyos.

Maglaan ng oras kasama Niya. Makipag-usap sa Kanya nang tapat. Manatiling malapit sa Kanya sa panalangin, sa Banal na Kasulatan, at sa Eukaristiya. At mula sa

pagmamahal na iyon, hayaang dumaloy ang kabutihan sa iyong pamilya, sa iyong pinagtatrabahuhan, sa iyong parokya, at maging sa mga taong mahirap pakisamahan.

Isang huling kuwento: Sa isang sa isang maliit na nayon na nawalan ng ilaw, nagsindi ng kandila ang isang matandang babae at inilagay ito sa kanyang bintana. Hindi nagtagal, nagsimulang magsindi ng sarili nilang kandila ang mga kapitbahay mula sa kanyang kandila. Naging marami ang isang liyab. Hindi agad nawala ang dilim sa labas, ngunit unti-unting nagliwanag ang nayon.

Ganyan dapat ang pagmamahal ng Kristiyano. Hindi natin nililikha ang liwanag. Tinatanggap natin ito kay Kristo. Pagkatapos ay ipinapasa natin ito.

“Mahalin mo ang Panginoon mong Diyos... at mahalin mo ang iyong kapwa gaya ng iyong sarili.” Nakasalalay dito ang lahat. Amen.